

Innhold

1. Sammendrag	2
1.1 Kapitteloversikt	2
1.2 Kommuneproposisjonen for 2012	2
2. Generelt om økonomiplanen.....	3
2.1 Lovbestemmelser og kommunalt reglement	3
3. Disponible midler i planperioden.....	4
3.1 Skatt på inntekt og formue	4
3.2 Rammetilskudd	4
3.3 Eiendomsskatt	4
3.4 Konesjonskraft og annet kraftsalg	4
3.5 Konesjonsavgift	5
3.6 Andre generelle statstilskudd	5
3.7 Renteinntekter og utbytte	6
3.8 Renteutgifter.....	6
3.9 Avdrag på innlån til egne formål.....	6
3.10 Ubundne avsetninger.....	7
3.11 Bundne avsetninger.....	7
3.12 Bruk av ubundne avsetninger	8
3.13 Kalkulasjon av disponible driftsmidler	8
4. Fremskrivning av dagens driftsnivå	9
4.1 Konsekvensjusteringer som utløser endring av budsjetttrammene.....	9
4.2 Konsekvensjusterte budsjetttrammer.....	11
4.3 Kalkulasjon av disponible driftsmidler til nye tiltak	11
5. Nye tiltak	12
5.1 Investeringsprogram.....	12
5.2 Finansieringsplan for investeringene.....	13
5.3 Premisser knyttet til det enkelte investeringsprosjekt	13
5.4 Anvendelse av driftsmidler	16
6. Balanseringstiltak	18
7. Balansert økonomiplan	19
7.1 Hoved- og nøkkeltall i vedtatt økonomiplan	19
7.2 Balansert driftsbudsjett.....	20
7.3 Budsjetttrammer for 2012	21

1. Sammendrag

1.1 Kapitteloversikt

[I kap. 2](#) er lovbestemmelser og kommunens eget reglement for behandlingen av handlingsprogrammet gjengitt.

[I kap. 3](#) blir kommunens økonomiske rammer for planperioden gjennomgått. Det blir der beskrevet hvilke forutsetninger økonomiplanen baserer seg på, og inntektsrammene blir kalkulert.

[I kap. 4](#) har driftsnivået for 2011 blitt fremskrevet gjennom en konsekvensjustering av opprinnelige 2011-bevilgninger. Alle endringer som kommer som følge av upåvirkelige endringer i bevilgningsbehovet har blitt forsøkt fanget opp. Konsekvensene av 13 ulike forhold vil etter utløse endring av budsjetttrammene.

[I kap. 5](#) er investeringsprogrammet beskrevet. 31 ulike prosjekt er tatt med, med en total kostnad på 188,4 millioner. Man går deretter tilbake til driftsbudsjettet, og kalkulerer hvilke driftskonsekvenser investeringsprogrammet får. I tillegg blir det avsatt midler til 10 driftstiltak.

[I kap. 6](#) blir det beskrevet hvordan økonomiplanen bringes i balanse.

[I kap. 7](#) er det gjengitt oversikter for den vedtatte økonomiplanen. De finansielle nøkkeltallene viser at opplegget anslås til å gi en netto driftsmargin som ligger mellom 1,1% og 3,0% i planperioden når man ser bort fra momskompensasjonen for investeringer. Lånegjelden vil ligge på rundt 330 mill. ved utgangen av 2015. Det er også laget en oversikt som viser hvilke budsjetttrammer enhetene skal forholde seg til ved utarbeiding av budsjettforslag for 2012.

1.2 Kommuneproposisjonen for 2012

Regjeringen la den 13. mai frem kommuneproposisjonen for 2012 sammen med revidert nasjonalbudsjett. Det blir signalisert en realvekst i kommunesektorens inntekter på mellom 5 og 6 mrd neste år. Av dette utgjør veksten i frie inntekter rundt 4 mrd, tilsvarende omlag 1,5 %. Regjeringen regner med at rundt 2,5 mrd av veksten blir spist opp av utgiftsøkning pga den demografiske utviklingen. Anslagene for neste år blir regnet fra det nye nivået på årets inntekter som er beregnet i revidert nasjonalbudsjett. Her blir skatteinntektene oppjustert med 1,3 mrd, men samtidig anslås lønnsveksten til å koste kommunene rundt 2 mrd mer enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet.

Samhandlingsreformen skal iverksettes fra 2012. Regjeringen foreslår å overføre rundt 5 mrd fra de regionale helseforetakene til kommunene. Dette kommer i tillegg til ovennevnte vekst. Pengene skal dekke kommunenes nye utgiftsforpliktelser:

- 20% av utgiftene til medisinsk opphold og konsultasjon for somatiske pasienter. Kirurgi og fødsler blir unntatt, og det settes et utgiftstak pr enkeltopphold på kr 30.000,-. Rundt 4,2 mrd overføres til rammetilskuddet, og blir fordelt til kommunene etter en ny kostnadsnøkkel.
- 100% betalingsplikt for utskrivingsklare pasienter innen somatikk fra første dag. Satsen blir satt til kr 4.000,- pr døgnopphold. I dag betales det fra og med 10 dager etter at kommunen er varslet om utskrivning. 560 mill. overføres til rammetilskuddet.
- Døgntilbud om øyeblikkelig hjelp. Regjeringen legger opp til en gradvis oppbygging av tilbudet i landets kommuner frem til 2016. Driftskostnadene finansieres ved at midler gradvis overføres fra de regionale helseforetakene. 50% overføres som øremerket tilskudd etter søknad, og 50% gjennom medfinansiering fra de regionale helseforetakene. Regionale helseforetak og kommunene blir sammen ansvarlig om å bygge opp tilbudet. Kommunene vil kunne søke om investeringstilskudd gjennom investeringsordningen for sykehjem og omsorgsboliger.

Foreløpige beregninger tyder på at Oppdal får rundt 7 mill i kompensasjon for disse oppgavene. Midlene er ikke lagt inn i økonomiplanen hverken på inntekts- eller utgiftssiden. Dette skjer under budsjettbehandlingen for 2012.

Regjeringen signaliserer at det i statsbudsjettet for 2012 vil komme øremerket tilskudd til etablering av dagaktiviseringstilbud for demente. Men personellkostnadene for tilbudet må kommunene dekke innenfor veksten i frie inntekter. Regjeringen har som mål at kommunene får en lovfestet plikt til å tilby dagaktivisering når tilbudet er bygget videre ut.

Det blir innført 1,5 time valgfag på 8. trinn fra høsten 2012 av, og det tas sikte på at begge de to andre ungdomstrinnene får tilsvarende timeutviding de påfølgende årene. Det blir ikke presisert om dette må dekkes innenfor den signaliserte veksten i frie inntekter.

2. Generelt om økonomiplanen

2.1 Lovbestemmelser og kommunalt reglement

Kommunelovens § 44 sier følgende:

1. *Kommunestyret og fylkestinget skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan.*
2. *Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår.*
3. *Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.*
4. *I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år økonomiplanen omfatter anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jf. § 46 nr. 6.*
5. *Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.*
6. *Kommunestyret og fylkestinget vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet eller fylkesutvalget. Ved parlamentarisk styreform skal rådet avgi innstilling som nevnt.*
7. *Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret eller fylkestinget. Dette gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i økonomiplanen.*
8. *Økonomiplanen og endringer i denne oversendes departementet til orientering.*

Oppdal kommunes prosess for handlingsprogrambehandlingen er beskrevet i økonomireglementets kap. 2.1:

Behandling av handlingsprogrammet skal skje i henhold til kommunelovens § 44, og med følgende behandlingsprosedyre;

1. *Rådmannen utarbeider et helhetlig og balansert forslag til handlingsprogram gjennom en administrativ prosess som han har ansvaret for å organisere og gjennomføre.*
2. *Rådmannens forslag presenteres for utvalgene og formannskapet i særskilte møter.*
3. *Utvalgene tar saken opp til behandling som en uttalelsessak til formannskapet.*
4. *Formannskapet behandler saken, og vedtar en innstilling til kommunestyret. Innstillingen sammen med beslutningsgrunnlaget (rådmannens forslag) legges ut til offentlig gjennomsyn i henhold til lovens minstekrav – 14 dager. Formannskapet har et særlig ansvaret for å påse at innstillingen som legges ut samsvarer best mulig med de politiske intensjoner for det fremtidige vedtaket i kommunestyret.*
5. *Kommunestyret behandler saken og fatter vedtak.*

3. Disponible midler i planperioden.

3.1 Skatt på inntekt og formue

I fremskrivingen legges det til grunn en prognose på 116,1 mill. i 2011, og en vekst fra 2011 til 2012 ut fra signalene om inntektsvekst i kommuneproposisjonen. Deretter er det lagt til grunn en generell realvekst i de frie inntektene på 1,0% pr år.

Anslag over skatt på inntekt og formue. 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	Prognose 2011	2012	2013	2014	2015
Realøkning			1,0%	1,0%	1,0%
Anslag i 1.000 kr	116 100	118 551	119 737	120 934	122 144

3.2 Rammetilskudd

Størrelsen på rammetilskuddet er beregnet ved hjelp av egen modell som er distribuert via KS, som de har oppdatert etter kommuneproposisjonen for 2012. Etter 2012 er det lagt til grunn en realøkning på 1% hvert år i planperioden.

Anslag over rammetilskudd. 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	Prognose 2011	2012	2013	2014	2015
Generell realøkning			1,0%	1,0%	1,0%
Anslag i 1.000 kr	165 490	172 179	173 861	175 561	177 278

3.3 Eiendomsskatt

Det blir skrevet ut eiendomsskatt for hele kommunen. Skattesatsen for alle objekter er nå 7 promille.

Det blir i februar hvert år foretatt nytakseringer av bygninger som har blitt ferdigstilt året før. På den andre siden vil realverdien av eiendomsskatten bli spist opp av inflasjonen. Disse to forholdene har det blitt tatt hensyn til i fremskrivingen. I fremskrivingen er 2011-satsene og eksisterende takster blitt benyttet. Endring av takster er omhandlet i kap. 6.

Anslag over eiendomsskatt i 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Anslag i 1.000 kr	16 850	16 850	16 850	16 850

3.4 Konesjonskraft og annet kraftsalg

Oppdal kommune har en konesjonskraftmengde på 15.824 MWh. I tillegg kommer konesjonskraften fra TrønderEnergis andel i Driva kraftverk på 30.966 MWh, som så langt har blitt disponert av Oppdal Everk AS. Det samme har resten av kraftmengden knyttet til Drivarettigheten, som i et normalår anslås til 12.159 MWh.

Kommunestyret har fattet vedtak om at det skal inngås en avtale om at inntektene fra omsetningen av "Drivakrafta" fortløpende skal overføres kommunen. Avklaringene med skattemyndighetene rundt konsekvensene av dette vedtaket er ikke fullført.

Økonomiplan for 2012-2015

For planperioden er det lagt til grunn samme forutsetninger som i 2011-budsjettet.

- ✓ Gjennomsnittlig salgspris på 33 øre/KWh
- ✓ Konesjonskraftpris på 10,5 øre/KWh og selvkost for Driva kraftverk på 15,5 øre/KWh
- ✓ 28% skatt for 12.159 MWh, og for øvrig ingen skattekostnader

Anslag over nettoinntekt for konesjonskraft og annet kraftsalg i 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Anslag i 1.000 kr	10 550	10 550	10 550	10 550

3.5 Konesjonsavgift

Konesjonsavgifter er en kompensasjon til kommunen for skader og ulemper ved utbygging av vannfall og vannreguleringer. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapingen som utbyggingen gir. Avgiftssatsene fastsettes i konesjonsvilkårene, og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konesjonen ble gitt og deretter hvert 5. år. Konesjonsavgiften skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette.

Anslag over konesjonsavgift 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Anslag i 1.000 kr	2 550	2 550	2 550	2 550

3.6 Andre generelle statstilskudd

Posten består av tre ordninger:

- Kompensasjon for normerte kapitalutgifter som følge av utbygginger i forbindelse med grunnskolereformen.
- Kompensasjon for kapitalutgifter som følge av utbygginger i forbindelse med eldrepacken.
- Kompensasjon for normerte rentekostnader for lån til renovering og bygging av skolelokaler

Kompensasjon for kapitalutgifter til skolebygg knyttet til 6-årsreformen innebærer at vi får en overføring som tilsvarer rente- og avdragsutgifter til en normert investeringssum på 8,23 mill. Renten fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet. Vi har forutsatt 3,25 % i 2012, 3,5% i 2013 og 3,75% i resten av planperioden.

Kompensasjon for kapitalutgifter til eldreomsorg innebærer at vi får kompensasjon for beregnede rente- og avdragsutgifter for låneopptak på kr 455.000,- pr nyutbygd sykehjemsplass, og kr 565.000,- pr nybygd omsorgsbolig. Oppdal får kompensasjon for 60 sykehjemsplasser. Vi mottar også tilskudd for 6 omsorgsboliger i Dovrevn., og for 8 omsorgsboliger etter ombyggingen ved helsesenteret. Ordningen legger til grunn 30 års serielån med årlig fastsettelse av renten i forbindelse med statsbudsjettet. Vi har forutsatt 3,25 % i 2012, 3,5% i 2013 og 3,75% i resten av planperioden.

Rentekompensasjon for skolebygg var en ordning som ble innført i forbindelse med statsbudsjettet for 2002. For Oppdal ble det fastsatt en sjablonmessig øvre låneramme på 17,66 mill som rentekompensasjonen blir regnet ut etter. Det kompenseres etter et tenkt lån med 5 års avdragsfrihet, og deretter 15 års nedbetaling. Prosjektet ved ungdomsskolen la beslag på hele kompensasjonen. Samme renteforutsetning som for de andre ordningene. Tilsvarende ordning ble gjeninnført i 2008 med en ramme på 17,4 mill for Oppdal. Det er lagt til grunn at disse midlene kommer til inntekt fra 2012 av knyttet til nye Aune barneskole

Økonomiplan for 2012-2015

Øvrige generelle statstilskudd. 2011-kroneverdi. 1.000.kr

	2012	2013	2014	2015
Investeringskompensasjon 6-årsreform	399	392	383	371
Investeringskompensasjon eldreomsorg	1 735	1 749	1 758	1 718
Rentekompensasjon skolebygg	897	914	924	869
Sum	3 031	3 055	3 065	2 957

3.7 Renteinntekter og utbytte

Vi har basert oss på følgende forutsetninger ved beregningen:

	2012	2013	2014	2015
Nominell rente på likvide midler	3,25%	3,50%	3,75%	3,75%
Inflasjon	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Likvider hvor rentemidler disponeres fritt	50 mill	50 mill	50 mill	50 mill
Likvider hvor rentemidler avsettes til bundne fond	24 mill	24 mill	24 mill	24 mill
Likvider hvor rentemidler avsettes til Kapitalfondet	14,3 mill	19,9 mill	25,1 mill	30,0 mill
Aksjeutbytte	6 mill	6 mill	6 mill	6 mill

Anslag over renteinntekter og aksjeutbytte i planperioden. 2011-kroneverdi. 1.000.kr

	2012	2013	2014	2015
Ordinære likvide midler	1 584	1 664	1 738	1 694
Renter av tilgodehavende	100	100	100	100
Renter av bundne fond	761	799	834	813
Renter av Kapitalfondet	452	663	874	1 018
Renter av formidlingslån	702	707	709	664
Aksjeutbytte	6 000	6 000	6 000	6 000
Sum	9 599	9 933	10 255	10 290

3.8 Renteutgifter

Rentenivået i årene fremover avhenger av en rekke usikre faktorer. Norges Bank beskriver en rentebane hvor 3 mnd NIBOR vil stige til 5,0 % mot slutten av 2013, og bli liggende flatt på dette nivået.

Ved beregning av lånesaldo er det tatt utgangspunkt i lånegjelden 01.01.11 med tillegg for planlagte låneopptak i 2011, og med fratrukk for planlagte ordinære og ekstraordinære avdrag.

Anslag over renteutgifter på eksisterende eksterne lån. 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Nominell rente	4,25 %	4,50 %	4,50 %	4,50 %
Inflasjon	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Renteutgifter	13 982	13 279	11 822	10 434

3.9 Avdrag på innlån til egne formål

Avdragsutgifter og avdragsinntekter på formidlingslån blir ført i kapitalbudsjettet, derfor betegnelsen "egne formål". I fremskrivingen har vi lagt til grunn de opprinnelige vedtakene i kommunestyret om størrelsen på årlige avdrag. Det er justert til faste 2011-priser med en forutsetning om 2,5% årlig inflasjon.

Økonomiplan for 2012-2015

Anslag over avdragsutgifter på eksisterende eksterne lån til egne formål. 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Inflasjon	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Avdragsutgifter	25 460	24 839	24 245	23 423

I Kommunelovens § 50.7 a) er det fastsatt en nedre ramme for størrelsen på de årlige avdragene:

”Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld etter nr. 1 og nr. 2, skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.”

Avdragtiden på kommunens lån skal altså som minimum reflektere levetiden for anleggsmidlene. På basis av balansen pr. 31.12.10 kan gjenstående løpetid for kommunens samlede lån ikke overstige 25,6 år. Forventet lånesaldo ved neste årsskifte er 351 mill. Den lovpålagte, nedre rammen for avdrag blir dermed 13,7 mill (351 mill/25,6). I forhold til forskriftens minimumskrav har man dermed anledning til å redusere avdragene i 2012 med rundt 11,8 mill. i forhold til avdragplanen.

3.10 Ubundne avsetninger

Ved fremskrivingen av ubundne avsetninger er det tatt utgangspunkt i følgende forutsetninger:

- Renteinntekter opptjent i Kapitalfondet tilbakeføres til fondet på vanlig måte.
- Egne lån i Kapitalfondet betjenes etter en ordinær 3-årig avdragplan
- Egne lån i Kapitalfondet rentebelegges med en rentesats svarende til alternativkostnaden, - renten man kunne oppnådd ved bankplassering.
- Avsetningen til infrastrukturfondet holder samme nivå som i 2011-budsjettet, 4,24 mill.

Anslag over ubundne avsetninger i 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Renteinntekter opptjent av Kapitalfondet	452	663	874	1 018
Avdrag på egne lån i Kapitalfondet	3 447	2 886	2 472	0
Renter på egne lån i Kapitalfondet	258	153	54	0
Avsetning til infrastrukturtiltak	4 235	4 235	4 235	4 235
Sum	8 392	7 937	7 634	5 253

3.11 Bundne avsetninger

Noen bundne fond har bestemmelser om at opptjente renter skal tillegges fondet. Dette gjelder næringsfondet, VAR-fondene, tilfluktsromfondet og gavekontiene.

I tillegg skal konsesjonsavgiften i sin helhet avsettes til Næringsfondet.

Anslag over bundne avsetninger i 2011-kroneverdi. 1.000.kr.

	2012	2013	2014	2015
Avsetning av renter på bundne fond	761	799	834	813
Avsetning av konsesjonsavgift	2 550	2 550	2 550	2 550
Sum	3 311	3 349	3 384	3 363

Økonomiplan for 2012-2015

3.12 Bruk av ubundne avsetninger

I k-sak 05/049 (handlingsprogram for 2006-2009) ble det vedtatt at rente- og avdragsutgifter knyttet til forskottering av gangveg ved Gamle Kongeveg skulle finansieres ved bruk av infrastrukturfondet. Fondsbruken er videreført i planperioden på 2011-nivå; kr 490.000,-.

3.13 Kalkulasjon av disponible driftsmidler

Basisforutsetninger:		2012	2013	2014	2015		
Generell realvekst i frie inntekter			1,00 %	1,00 %	1,00 %		
Gjennomsnittrente på innlån		4,25%	4,50%	4,50%	4,50%		
Inflasjon		2,50%	2,50%	2,50%	2,50%		
Gjennomsnittrente på bankinnskudd		3,25%	3,50%	3,75%	3,75%		
Rentefot på egne lån i Kapitalfondet		3,25%	3,50%	3,75%	3,75%		
Aksjeutbytte (mill)		6	6	6	6		
Avdragstid på nye lån (antall år)		20	20	20	20		
		Regnskap	Budsjett	Anslag	Anslag	Anslag	Anslag
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skatt på inntekt og formue		124 506	116 100	118 551	119 737	120 934	122 144
Ordinært rammetilskudd		116 425	165 960	172 179	173 861	175 561	177 278
Skatt på eiendom		16 021	15 330	16 850	16 850	16 850	16 850
Konsesjonskraft/annet kraftsalg		3 959	10 501	10 550	10 550	10 550	10 550
Konsesjonsavgift		2 579	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550
Momskompensasjon for investeringsutgifter		11 325	12 978				
Andre generelle statstilskudd		2 601	3 048	3 031	3 055	3 065	2 957
A	SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER	277 416	326 467	323 711	326 604	329 510	332 329
Renteinntekter og utbytte		14 454	8 632	9 599	9 933	10 255	10 290
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		-10 543	-12 920	-13 982	-13 279	-11 822	-10 434
Avdrag på innlån til egne formål		-20 651	-23 477	-25 460	-24 839	-24 245	-23 423
B	FINANSIERINGSUTGIFTER NETTO	-16 740	-27 765	-29 843	-28 186	-25 811	-23 567
Til ubundne avsetninger		-7 711	-8 225	-8 392	-7 937	-7 634	-5 253
Til bundne avsetninger		-3 260	-3 222	-3 311	-3 349	-3 384	-3 363
Bruk av ubundne avsetninger			490	490	490	490	490
Bruk av bundne avsetninger		263					
C	AVSETNINGER NETTO AV FELLESINNTEKTER	-10 708	-10 957	-11 213	-10 796	-10 529	-8 126
D	Overføring til investeringsbudsjettet	-9 420	-12 118				
E	Motpost for avskrivninger	5 771	6 432	6 842	6 522	6 320	5 793
F=A+B+C+D+E	DISPONIBLE MIDLER	246 319	282 059	289 497	294 144	299 490	306 429

Økonomiplan for 2012-2015

4. Fremskrivning av dagens driftsnivå

I arbeidet med konsekvensjusteringer av driftsrammene er det avdekket ulike forhold som medfører at rammeområdene får et annet bevilgningsbehov i planperioden enn i vedtatt 2011-budsjett. Den samlede økningen i bevilgningsbehov er beregnet til å utgjøre kr 1.879.000,- i 2012.

Endringene fra 2011 til 2012 består av følgende:

Enhet	Forhold	1.000 kr
Tilleggsbevilgninger	Økt avsetning pga rettighetslovgivning	2 000
Hjemmetjenester	Ressurskrevende bruker	540
Tilleggsbevilgninger	Underbudsjettet lønnsvekst i 2011	540
Bygg og eiendom	Økte FDV-kostnader Aune barneskole	360
Kommunale barnehager	Enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp	342
NAV	Pålegg om krisesentertilbud	300
PoF	Kompetanseheving deltidsreform brann	280
Opplæring og bolig	Praktisk bistand ressurskrevende bruker	77
PoF	Museumsprosjekt	- 100
PoF	Kompetansehevingsbevis utrykningskjøretøy	- 160
Skolene	Endring i kriterieverdier for skolemodellen	- 350
Politisk styring og kontroll	Kommune- og Stortingsvalg	- 350
Midlertidig skoledrift	Bortfall av midlertidig skoledrift	-1 600
Sum		1 879

4.1 Konsekvensjusteringer som utløser endring av budsjetterammene

Akkumulert endring i forhold til 2011-nivå. 1.000 kr. 2011-kroneverdi.

Enhet	Kostnadselement	2012	2013	2014	2015	Note
PoF	Kompetanseheving deltidsreform brann	280	382			1
PoF	Kompetansehevingsbevis utrykningskj.tøy	- 160	- 160	- 160	- 160	2
PoF	Museumsprosjekt	- 100	- 100	- 100	- 100	3
Politisk styring og kontroll	Kommune- og Stortingsvalg	- 350	0	- 350	0	4
Tilleggsbevilgninger	Økt avsetning pga rettighetslovgivning	2 000	2 000	2 000	2 000	5
Tilleggsbevilgninger	Underbudsjettet lønnsvekst i 2011	540	540	540	540	6
Midlertidig skoledrift Aune	Bortfall av midlertidig skoledrift	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	7
Opplæring og bolig	Praktisk bistand ressurskrevende bruker	77	77	77	77	8
Hjemmetjenester	Tilbaketrekking av stillingsutvidelse		- 400	- 400	- 400	9
Hjemmetjenester	Ressurskrevende bruker	540	540	540	540	10
Aune skole	Endring i elevtall	- 209	- 209	- 209	- 209	11
Vollan skole	Endring i elevtall	- 316	- 316	- 316	- 316	11
Drivdalen skole	Endring i elevtall	- 208	- 208	- 208	- 208	11
Midtbygda skole	Endring i elevtall	- 209	- 209	- 209	- 209	11
Lønset skole	Endring i elevtall	- 172	- 172	- 172	- 172	11
Ungdomsskolen	Endring i elevtall	764	764	764	764	11
Aune skole	Redusert lesetid for seniorer	- 110	- 110	- 110	- 110	12
Vollan skole	Redusert lesetid for seniorer	5	5	5	5	12
Lønset skole	Redusert lesetid for seniorer	34	34	34	34	12
Ungdomsskolen	Redusert lesetid for seniorer	38	38	38	38	12
Vollan skole	Endring i antall SFO-elever	- 22	- 22	- 22	- 22	13
Lønset skole	Endring i antall SFO-elever	125	125	125	125	13
Aune skole	Endring i minoritetsspråklige elever	- 70	- 70	- 70	- 70	14
Kommunale barnehager	Enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp	342	342	342	342	15
Bygg og eiendom	Økte FDV-kostnader Aune barneskole	360	360	360	360	16

Økonomiplan for 2012-2015

Enhet	Kostnadselement	2012	2013	2014	2015	Note
NAV	Pålegg om krisesentertilbud	300	300	300	300	17
Totalsum		1 879	1 931	1 199	1 549	

- 1) "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen" fastsetter detaljerte krav til opplæring og kompetanse i brannvesenet. Kommunens plikter fremkommer av § 7-1: "Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstiller de krav til kvalifikasjoner som denne forskrift stiller". Kvalifikasjonskrav for deltidspersonell (deltidsreformen) er iverksatt f.o.m. 01.01.07 og må være gjennomført for konstabler og utrykningsledere innen 31. desember 2012. Det er utarbeidet en opplæringspakke for deltidspersonell fra Norges Brannskole. Opplæringen vil foregå ved selvstudium, kvelds- og lørdagssamlinger og en avsluttende uke ved et godkjent øvingsanlegg. I Oppdal brannvesen mangler 14 deltidssatte grunnopplæringen, derav 3 som også må gjennomføre Beredskap 1 (for utrykningsledere). Kursutgiftene (kursmateriell mv) vil i hovedsak bli dekket av Norges Brannskole, mens kommunene selv må dekke instruktører, lønn, reise, opphold, evt. tapt arbeidsfortjeneste og eventuelle vikarer. Totalkostnaden for at Oppdal skal tilfredsstille krav til dimensjoneringsforskriften er beregnet til kr 662.000,- fordelt over 2012 og 2013.
- 2) I 2011-budsjettet ble det lagt inn en engangsbevilgning på kr 160.000,- for å tilfredsstille forskriftskravene om kompetansebevis for førere av utrykningskjøretøy. Bevilgningen trekkes inn igjen fra 2012 av.
- 3) I handlingsprogramvedtaket for 2009-2012 ble det lagt til grunn at bevilgningen på kr 100.000,- til museumsprosjektet skulle gå over 3 år. 2011 er siste året, og midlene trekkes inn igjen fra 2012 av.
- 4) I 2013 er det Stortingsvalg og i 2015 kommunevalg. Bevilgningen på kr 350.000,- trekkes ut og legges inn igjen i forhold til valgcyklusen.
- 5) Tilleggsbevilgningsposten oppjusteres med 2,0 mill. for å ta høyde for utgiftsvekst innen rettighetsområder. Av erfaring vet vi at vi ikke har detaljkunnskap om utgiftsbehovene på disse områdene før budsjettarbeidet er ferdig. Det siktes i denne sammenheng bl.a. til voksenopplæring, brukerstyrte personlige assistenter, spesialpedagogiske tiltak i barnehagene, barnevernstiltak, og økt tilskudd til private barnehager som følge av større barnekull.
- 6) I 2011 har vi avsatt rundt 0,54 mill. for lite i forhold til faktisk lønnsvekst. Dette etterslepet drar vi med oss i planperioden.
- 7) I 2011 er det lagt inn 1,6 mill. til midlertidig skoledrift under byggingen av nye Aune barneskole. Utgiftene finansieres med momskompensasjon for investeringen. Bevilgningen trekkes tilbake fra 2012 av.
- 8) Opplæring og bolig overtok høsten 2010 ansvar for tjenestetilbud til en ressurskrevende ung bruker som hadde Brukerstyrt personlig assistanse. Etter evaluering av ordningen høsten 2010 ble det enighet om å endre organiseringen av tjenesten til en ren kommunal tjeneste med praktisk bistand. Bruker har flyttet ut av kommunal omsorgsbolig og hjem i egen bolig. Opplæring og bolig ser det formålstjenelig å utvide bemanning til bruker med dagvakter gjennom hele kalenderåret. Dette innebærer at man ved anledning kan benytte denne ressursen som fast vikar i enheten når den ikke skal benyttes til tjenester hos bruker.
- 9) I handlingsprogrammet for 2010-2013 ble det tilført kr 400.000,- til hjemmetjenestene som en midlertidig ressursøkning inntil BOAS-utbyggingen etter planen er ferdig i 2013. Midlene trekkes derfor ut igjen fra 2013 av.
- 10) En yngre ressurskrevende bruker vil bli overført fra Oppdal Helsesenter til Boas. Den totale kostnadsrammen med 1:1 bemanning og til tider 2:1 er på kr 3 412 000. Det påregnes å få statlig tilskudd til ressurskrevende bruker på kr 2 000 000. Ved et samarbeid med Bolig og Opplæring frigjøres det bemanning tilsvarende kr 858 000. Det resterende beløp til nytt tiltak for ung ressurskrevende bruker er kr 540 000.
- 11) Hovedvekten av ressurstildelingen til skolene skjer gjennom en "stykkprisfinansiering" pr. elev i den enkelte skole. Når elevtallene endrer seg, skal også bevilgningene endres. Endringer i tråd med elevtall skoleåret 2011/2012 er lagt inn i modellen, og ressurseffekten er fremskrevet i planperioden med dette nivået.

Økonomiplan for 2012-2015

- 12) I arbeidstidsavtalen for lærerne har undervisningspersonalet rett til å få redusert årsrammen for undervisning med inntil 5,8 % og 12,5 % fra det året de fyller henholdsvis 55 og 60 år. Kostnadsendringen er beregnet med basis i opplysninger fra personalsystemet om de ansattes alder.
- 13) Antall SFO-elever ligger inne som et ressurskriterium i skolemodellen.
- 14) Ressurstildeling til den enkelte skole for minoritetsspråklige elever skjer gjennom skolenes ressursmodell. Antall elever for skoleåret 2011/2012 er lagt til grunn for hele planperioden.
- 15) I de kommunale barnehagene har det kommet nye enkeltvedtak om spesialpedagogiske tiltak som krever ekstra ressurser. Utgiftene fremskrives i hele perioden fra det nye kostnadsnivået.
- 16) Økte FDV-kostnader for nye Aune barneskole legges inn i tråd med fjorårets handlingsprogramvedtak. I 2011-budsjettet er det lagt inn kr 360.000 for 1/2 år, de resterende kr 360.000 legges inn fra 2012 av
- 17) Kommunene har fått pålegg om å sørge for krisesentertilbud, og har blitt kompensert for dette gjennom rammetilskuddet fra 2011 av. Det er inngått avtale med Krisesenteret for Orkdal og Omegn, som kommunen kjøper disse tjenestene fra.

4.2 Konsekvensjusterte budsjetttrammer

Tall i 1.000 kr. 2011-kroneverdi.

	Regnsk.					
	2010	Bud 2011	2012	2013	2014	2015
PoF	19 552	37 528	37 548	37 650	37 268	37 268
Støtte- og fellestjenester	20 830	20 059	20 059	20 059	20 059	20 059
Politisk styring og kontroll	2 785	3 233	2 883	3 233	2 883	3 233
Tilleggsbevilgninger	269	8 630	11 170	11 170	11 170	11 170
Oppdal kulturhus KF	9 309	9 607	9 607	9 607	9 607	9 607
Midlertidig skoledrift Aune	2 045	1 600	0	0	0	0
Opplæring og bolig	18 390	19 529	19 606	19 606	19 606	19 606
Sykehjemmet	29 804	30 729	30 729	30 729	30 729	30 729
Hjemmetjenester	29 537	30 977	31 517	31 117	31 117	31 117
Aune skole	23 404	24 154	23 765	23 765	23 765	23 765
Vollan skole	6 586	6 364	6 031	6 031	6 031	6 031
Drivdalen skole	4 231	4 972	4 764	4 764	4 764	4 764
Midtbygda skole	5 963	5 323	5 114	5 114	5 114	5 114
Lønset skole	3 621	3 632	3 619	3 619	3 619	3 619
Ungdomsskolen	21 975	23 699	24 501	24 501	24 501	24 501
Kirkelig sektor	3 368	3 579	3 579	3 579	3 579	3 579
Kommunale barnehager	2 437	8 839	9 181	9 181	9 181	9 181
Kommunalteknikk	2 616	2 711	2 711	2 711	2 711	2 711
Bygg og eiendom	9 873	9 444	9 804	9 804	9 804	9 804
Helse- og familie	22 118	22 395	22 395	22 395	22 395	22 395
NAV	5 763	5 055	5 355	5 355	5 355	5 355
Sum	244 476	282 059	283 938	283 990	283 258	283 608

4.3 Kalkulasjon av disponible driftsmidler til nye tiltak

Tall i 1.000 kr. 2011-kroneverdi.

	Bud 2011	2012	2013	2014	2015
Disponible midler (jfr. s. 9)	282 059	289 497	294 144	299 490	306 429
- Fremskrivning av dagens driftsnivå (jfr. kap. 4.2)	282 059	283 938	283 990	283 258	283 608
= Driftsmidler til nye tiltak		5 559	10 154	16 232	22 821

5. Nye tiltak

5.1 Investeringsprogram

Pri	Anlegg	Kostnad			Finansiering av gjenstående kostnad				Fordeling av gjenstående kostnad			
		Kostnads- overslag	Budsjettert t.o.m -11	Gjenstående kostnad	Tilskudd/ refusjon	Bruk av in- frastruktur- fond	Momskom- pensasjon	Interne/ek- sterne lån	2012	2013	2014	2015
1	Rehabilitering kommunale off. bygg og boliger	27 000	19 000	8 000			1 440	6 560	2 000	2 000	2 000	2 000
2	Oppgradering kommunale veger	11 829	6 629	5 200		3 280	936	984	1 300	1 300	1 300	1 300
3	Klargjøring av nye industritomter	3 500	2 500	1 000				1 000	250	250	250	250
4	Utbygging av BOAS	40 000	2 000	38 000	9 840		6 840	21 320	38 000			
5	Ny Vollan bru	3 530	3 000	530		435	95		530			
6	Videreutvikling av IT-løsninger	2 200	1 500	700			126	574	700			
7	Investering landsskytterstevnet	1 000	500	500			90	410	500			
8	Ski- og skiskytteranlegg Käsen	2 400	500	1 900		328	342	1 230	1 500	200	200	
9	Ålma industriområde	4 000		4 000				4 000	4 000			
10	Tilkobling avløpsnett Midtbygda skole	600	400	200			36	164	200			
11	Rehabiliteringstiltak ved grendeskolen	3 000		3 000			540	2 460	1 000	1 000	500	500
12	Rehabilitering av idrettshallen	3 000		3 000			540	2 460		3 000		
13	Kirkegårdsutvidelse	9 800		9 800			1 764	8 036		9 800		
14	Tiltak i forb. med E6-omlegging	8 000		8 000		6 560	1 440			8 000		
15	Utbygging av eldreomsorgen (20 plasser)	44 000		44 000	14 432		7 920	21 648	4 000		40 000	
16	Rehabilitering Drivdalen skole	13 500		13 500			2 430	11 070				13 500
17	Midtbygda skole	25 000		25 000			4 500	20 500		2 000	11 500	11 500
VAR-anlegg:												
1	Utvikling Miljøstasjoner/returpunkt	4 100	2 100	2 000				2 000	500	500	500	500
2	Diverse forsterkninger ledningsnett vann	4 720	2 720	2 000				2 000	500	500	500	500
3	Lekkasjereduksjoner ledningsnett vann	3 049	1 049	2 000				2 000	500	500	500	500
4	Diverse forsterkninger ledningsnett avløp	3 680	1 680	2 000				2 000	500	500	500	500
5	Avløpsledninger RA - Oppdal sentrum	5 400		5 400				5 400	1 800	1 800	1 800	
6	Nyanlegg Splepphaugen - Gorsetvn, vann	270		270				270	270			
7	Sanering kommunale veger, vann	500		500				500		500		
8	Sanering kommunale veger, avløp	750		750				750		750		
9	Sanering vann, Roseringen	1 230		1 230				1 230			1 230	
10	Sanering avløp, Roseringen	1 850		1 850				1 850			1 850	
11	Sanering vann, Valmuevn	1 060		1 060				1 060				1 060
12	Sanering avløp, Valmuevn	1 590		1 590				1 590				1 590
13	Sanering vann, Neslevn	560		560				560				560
14	Sanering avløp, Neslevn	840		840				840				840
					24 272	10 603	29 039	124 466	54 050	36 600	62 630	35 100

5.2 Finansieringsplan for investeringene

Finansiering:	2012	2013	2014	2015	Sum
Lån av Kapitalfondet	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000
Bruk av infrastrukturfondet	1 255	7 380	820	820	10 275
Tilskudd/refusjoner	9 840	164	14 596		24 600
Momskompensasjon	8 231	5 634	9 990	5 184	29 039
Eksterne lån til VAR-anlegg	4 070	5 050	6 880	6 050	22 050
Eksterne lån til andre anlegg	22 654	10 372	22 344	15 046	70 416
Sum finansiering	54 050	36 600	62 630	35 100	188 380

5.3 Premisser knyttet til det enkelte investeringsprosjekt

5.3.1 Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger

I økonomiplanen for 2011-2014 ligger prosjektet inne med 2,0 mill i 2012-2014. Det har blitt bevilget 0,75 mill i 1998, 0,25 mill. i 1999, og 1,5 mill. i årene 2000-2011. Til sammen er det dermed hittil bevilget 19 mill. Kommunestyret har tidligere presisert at bevilgningen fra og med 2007 også skal omfatte kommunalt eide boliger. Bevilgningene videreføres med 2 mill. hvert år i planperioden. Det er en forutsetning at midlene ikke skal anvendes til løpende vedlikehold, men til oppgraderingen av standarden både som følge av tidligere mangelfullt vedlikehold og nye krav fra brukere og sentrale forskrifter. Midlene forutsettes anvendt på en planmessig og behovsrettet måte.

5.3.2 Oppgradering av kommunale veger

I økonomiplanen for 2011-2014 ligger prosjektet inne med 1,0 mill. i hvert av årene. Det ble bevilget 0,25 mill. i 1998, 0,3 mill. i 2000, 0,25 mill i årene 2001-2006, og 1 mill i årene 2007-2011. Til sammen er det dermed hittil bevilget 6,3 mill. Dette videreføres med en årlig bevilgning på 1,3 mill. hvert år i planperioden. Det presiseres at bevilgningene skal brukes til prosjektrelaterte oppgraderinger, og ikke til løpende vedlikehold.

Investeringene finansieres med bruk av infrastrukturfondet.

5.3.3 Klargjøring av nye industritomter

Tilgangen på byggeklare næringstomter på industriområdet er begrenset, samtidig som etterspørselen er økende. I k-sak 00/108 vedtok kommunestyret følgende:

"Investeringsbehov til veg, vann- og avløpsanlegg på industriområdet søkes innarbeidet i revidert handlingsprogram for perioden 2002-2005"

Dette har siden blitt fulgt opp ved revideringen av økonomiplanene, med en årlig investering på kr 250.000,-. Dette videreføres for perioden 2012-2015.

5.3.4 Utbygging av BOAS

I økonomiplanvedtaket i fjor ble det avsatt 2 mill. til forprosjekt i 2011 og 33,6 mill. til utbygging i 2012. Kostnadsanslagene så langt har tatt utgangspunkt i behovsutredningen og skisseprosjektet som ble lagt frem i mars 2008, som beskrev 17 nye omsorgsleiligheter med et samlet areal på 1.031 kvadratmeter. Investeringskostnadene ble anslått til 35,6 mill. inkl. mva. I ettertid har ikke overslaget blitt indeksjustert.

En politisk arbeidsgruppe har revidert skisseprosjektet, og kommunestyret ga den 13.04.11 sin tilslutning til en utbygging for 21 i stedet for 17 boenheter, og med et totalareal på 1.135 kvm.

Rådmannen skal igangsette arbeidet med forprosjekt og anbudsgrunnlag over sommeren. Inntil anbudsrunder er gjennomført må vi leve med en viss usikkerhet i forhold til kostnadsoverslaget. I denne omgang revideres overslaget ved bruk av nøkkeltall fra Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT), som angir kvadratmeterkostnader for omsorgsboliger på kr 26.500,- eks. mva. Dette indikerer en total kostnad på 37,6 mill. Det vil imidlertid komme noen ekstrakostnader for tilknytning til eksisterende bygg. Kostnadsoverslaget oppjusteres derfor til 40,0 mill.

Økonomiplan for 2012-2015

Stortinget vedtok den 5. april at tilskuddsandelen for omsorgsboliger skal økes fra 20% til 30%, oppad begrenset til kr 667.000 pr bolig. Ut fra dette foreslås det å oppjustere tilskuddsanslaget fra 5,7 mill. til 9,8 mill.

De pleierelaterte driftskostnadene for 17 nye plassene har tidligere blitt anslått til 3,8 mill., beregnet ut fra 9,5 årsverk. Det har tidligere blitt lagt til grunn at 2,2 årsverk blir frigjort fra beboernes nåværende hjem, og at netto pleierelatert kostnadsøkning dermed ville bli 2,7 mill. Det har videre blitt forutsatt at FDV-kostnadene dekkes av beboerne og bostøtteordningen.

De pleierelaterte kostnadene har nå blitt kalkulert på nytt. Siden 2008 har det vært en relativt høy lønnsvekst for sektoren, og de 4 ekstra plassene krever rundt 2 årsverk ekstra bemanning. Det legges nå til grunn at BOAS får en bemanningsøkning på rundt 11,5 årsverk, og at 2,5 av disse blir dekket ved å omdisponere fra tjenester beboerne får i sine nåværende hjem. En nettoøkning på 9,0 årsverk er kostnadsberegnet til 4,5 mill. Som tidligere legges det til grunn at FDV-kostnader dekkes av beboerne og bostøtteordningen.

5.3.5 Ny Vollan bro

Prosjektet ligger inne med 3,0 mill i 2011-budsjettet. I en egen sak om prosjektet som ble behandlet av kommunestyret den 15.12.10 ble rådmannen bedt om å utrede egen gang-/sykkelbane på brua og gang-/sykkelveg forbi skolen fra Båggåstrandvegen til Krossvegen. Det vises i den sammenheng til tiltaksforslag 15.6 og 15.10 fra kommunalteknikk. Rådmannen anser et alternativ med å benytte dagens beliggenhet/trasè og en breddeutvidelse med 1 meter fortau som tilstrekkelig i forhold til trafikksikkerheten. Dette er kostnadsberegnet til 3,53 mill. Kr 530.000,- føres opp i 2012.

5.3.6 Videreutvikling av IT-løsninger

Prosjektet er ført opp med 1,5 mill. I 2011-budsjettet, og i gjeldende økonomiplan er 0,5 mill. ført opp i 2012. Årets bevilgning blir brukt til oppgradering av programplattformen for økonomi/personal - Visma Enterprise, ny programplattform for turnustjenester og variabel lønn - Visma Notus, og oppgradering av maskinvare for telefoni/data. I tiltaksforslag 2.2 fra støttetjenestene beskrives et ytterligere investeringsbehov på kr 695.000 knyttet til utskifting av kabler og switcher, batteripakker for serverparken, oppgradering av brannmuren, server til mail-systemet for skolene, og utvidelse av Microsoft-lisenser. Den planlagte bevilgningen over 2012-budsjettet økes fra 0,5 mill. til 0,7 mill.

5.3.7 Investeringer landsskytterstevnet

Kommunestyret tok inn prosjektet i fjor med 0,5 mill. i 2011 og 0,5 mill. i 2012. Det legges til grunn at det kommunale bidraget skal gå til standardhevinger for kommunal infrastruktur, - primært asfaltering av veg og bygging av gangbru over Álma.

5.3.8 Ski- og skiskytteranlegg Kåsen

Kommunestyret tok inn prosjektet i fjor med 0,5 mill. i 2011 og 1,5 mill. i 2012. Oppdal idrettslag har igangsatt arbeid med ski- og skiskytteranlegg i Kåsen. Oppdal kommune har bidratt i planlegging og opparbeiding. Det er utarbeidet en plan for opparbeiding av anlegget, som består av løypenett der deler skal asfalteres, skyteanlegg med inntil 30 skiver, lysanlegg og anlegg for produksjon av kunstsnø. Videre er bygg for sekretariat/tidtaking planlagt. Samlet kostnadsanslag er på 9 mill kroner eks. mva. Planlagt finansiering er at 1/3 dekkes av spillemidler, 1/3 dekkes av idrettslagene/sponsorer og 1/3 dekkes av Oppdal kommune. Idrettslagene har startet opparbeidingen av området, og løypenettet og deler av skyteanlegget er planert. I forhold til fjorårets vedtak økes den planlagte bevilgningen med 0,4 mill., med 0,2 mill. i 2013 og 0,2 mill. i 2014.

5.3.9 Álma industriområde

Prosjektet ligger inne i gjeldende økonomiplan. Det planlegges å utvide industriområdet sørover med et areal på ca 50 da. Det holdes fast på planene om gjennomføring i 2012 innenfor en ramme på 4 mill.

5.3.10 Tilkobling av avløpsnett til Midtbyda skole

Økonomiplan for 2012-2015

Skolen har i dag en uholdbar utslippsløsning. Det ble bevilget 0,4 mill. til prosjektet i 2007, som står ubrukt. Prosjektet er nå kostnadsberegnet til 0,6 mill., og bevilgningsbehovet på 0,2 mill. føres opp i 2012.

5.3.11 Rehabiliteringstiltak ved grendeskole

Grendeskole bruker ikke bygg og eiendom sine tjenester, og den årlige rehabiliteringsrammen på 2,0 mill. omfatter ikke disse anleggene. Det avsettes en ramme på 3,0 mill i planperioden, fordelt med 1,0 mill i 2012 og 2013, og 0,5 mill. i 2014 og 2015. Midlene fordeles på de 4 grendeskole ut fra en nærmere behovsvurdering under budsjettarbeidet.

5.3.12 Rehabilitering av idrettshallen

I fjor avsatte kommunestyret 3 mill i 2013 til rehabilitering av idrettshallen. Det holdes fast på de gjeldende planene.

5.3.13 Kirkegårdsutvidelse

Oppdal og Lønset kirkegård har behov for utvidelse. Kostnad for opparbeidelse pr grav er anslått til kr 10.000,-. Tallene er usikre, og en må komme tilbake til dette under prosjekteringsarbeidet. Prosjektet føres opp med 9,8 mill. i 2013.

5.3.14 Tiltak i forbindelse med E6-omleggingen

Ny E6 gjennom sentrum står foran en realisering i 2012 - 2013, og vil kreve at Oppdal kommune bidrar økonomisk ved etablering/istandsetting av kommunale arealer i tilknytning til prosjektet. Det vil være nødvendig å avklare med Statens vegvesen om hvilket omfang selve vegprosjektet skal ha med tanke på istandsetting/opparbeidelse av arealer etter at dagens E6 flyttes, i hovedsak mellom DOMUS, Oppdalsbanken og Elkjøp. Avklaringen vil vise hvilke øvrige arealer Oppdal kommune må ta ansvar for å oppgradere. Sentrumsfunksjonene skal dekke både behovene til de fastboende, fritidsinnbyggerne, nærings- og reiselivet. Sentrum er i dag preget av mange forholdsvis store grå flater og parkeringsplasser. For å gi rom for folkeliv må de mest attraktive områdene i sentrum forbeholdes folk. Det kan også utvikles et tettere og mer kompakt sentrum ved å omgjøre grå arealer til bolig og næring der det er attraktivt å gå i stedet for å kjøre bil mellom ulike funksjoner.

I tråd med fjorårets økonomiplanvedtak avsettes 8 mill. i 2013 finansiert over infrastrukturfondet.

5.3.15 Utbygging/ tilpassing til samhandlingsreformen av eldreomsorgen (20 nye plasser)

I BOAS II-utredningen ble det pekt på at ventelisten fortsatt vil være betydelig selv etter en utbygging med 21 nye omsorgsleiligheter, og det ble tatt initiativ til å allerede nå starte planleggingen av neste byggetrinn. Den videre utbyggingen må tilpasses samhandlingsreformens nye krav og forventninger om kommunale omsorgstjenester. Mye tyder på at det er heldøgns omsorgsplasser med relativt høyt pleienivå det vil være størst behov for, men om det er organisering som sykehjemsplasser eller omsorgsleiligheter som er den rette løsningen vil bero på en nærmere behovsanalyse. Beregningsmessig er det lagt til grunn at det blir sykehjemsplasser. Det avsettes 44 mill. til prosjektet ut fra en kostnadsskisse på 2,2 mill. pr plass, med prosjektering i 2013 og realisering i 2014. Det er lagt til grunn 40% tilskuddsfinansiering. Det legges til grunn en driftskostnad pr plass på kr 500.000,-.

5.3.16 Rehabilitering av Drivdalen skole

I februar 2008 ga kommunestyret sin tilslutning til et skisseprosjekt for skolen som var kostnadsberegnet til 13,5 mill. Under fjorårets rullering ble dette beløpet avsatt i 2013. Prosjektet skyves til 2015 for å finne økonomisk rom for utbyggingen av eldreomsorgen.

5.3.17 Midtbygda skole

I februar 2008 ga kommunestyret sin tilslutning til et skisseprosjekt for skolen som var kostnadsberegnet til 24 mill. Under fjorårets rullering ble det avsatt 12,5 mill fordelt på 2,5 mill i 2013 og 10 mill i 2014. Prosjektet føres nå opp med 25 mill, fordelt med 2,0 mill. til prosjektering i 2013, 11,5 mill i 2014 og 11,5 mill i 2015.

5.3.18 VAR-anlegg

Enhetens forslag til investeringsprogram gjennomføres, jfr tiltaksforslagene i kap. 18. De økte kostnadene til renter og avdrag forutsettes å bli dekt av VAR-gebyrene i sin helhet.

5.4 Anvendelse av driftsmidler

		2012	2013	2014	2015
A	Disponible driftsmidler til nye tiltak	5 559	10 154	16 232	22 821
	Rente- og avdragskonsekvenser av investeringene:				
	Renter på nye ikke-selvfinansierende lån	481	1 253	1 938	2 705
	Avdrag på nye ikke-selvfinansierende lån		1 133	1 651	2 768
	Renter på nye interne lån av kapitalfondet		254	532	834
	Avdrag på nye lån av kapitalfondet		2 600	5 070	7 415
B	Sum rente- og avdragskonsekvenser av investeringene	481	5 239	9 192	13 722
	Driftskonsekvenser av investeringer:				
	Pri. Tiltak				
	1 Utbygging av BOAS med 21 nye boenheter		4 500	4 500	4 500
	2 Drift av kirkegård			100	100
	3 Utbygging av eldreomsorgen med 20 plasser				10 000
C	Sum driftskonsekvenser av investeringene		4 500	4 600	14 600
	Nye driftstiltak				
	Pri. Tiltak				
	1 Midl.tidig drift av avlastningsplasser Drivdalsheimen	1 320			
	2 Videreføring av overbelegg ved sykehjemmet	597			
	3 Legevaktsamarbeid	375	325	325	325
	4 Flytting av legevakttelefon	331	331	331	331
	5 Leie av lokaler i ODS	800	800	800	800
	6 Økt ramme til kirkelig sektor	150	150	150	150
	7 Økt aktivitet ved museet	150	150	150	150
	8 Økte ressurser demente	300	300	300	300
	9 Pilgrimsleden	30	30	30	30
	10 Stilling som hjemmekonsulent	250	250	250	250
D	Sum nye driftstiltak	4 303	2 336	2 336	2 336
A-B-C-D	Rest etter disponeringer	775	-1 921	105	-7 838

5.4.1 Rente- og avdragskonsekvenser av investeringene

Det er lagt til grunn følgende:

- Eksterne lån nedbetales over 20 år etter serieprinsippet, med første avdrag året etter investeringsåret.
- Eksterne lån får en rente på 4,25 % i 2012 og deretter 4,5%. I investeringsåret belastes rente for ½ år.
- Interne lån i Kapitalfondet tilbakeføres til fondet over 3 år med like store beløp.
- Interne lån i Kapitalfondet forrentes med en sats som settes lik alternativavkastningen i bank.

5.4.2 Driftskonsekvenser av investeringer

Det er lagt til grunn at investeringsplanen har driftskonsekvenser (utover rente- og avdragsbelastning) for de prosjektene som er ført opp.

1. Pleierelaterte kostnader beskrevet under investeringsprosjekt 5.3.4 med 4,5 mill fom 2013. Det er lagt til grunn en netto bemanningsøkning på rundt 9 årsverk.
2. I forbindelse med kirkegårdsutvidelse avsettes kr 100.000 i driftsmidler fom 2014.
3. Pleie- og bygningsrelaterte kostnader beskrevet under investeringsprosjekt 5.3.15 med 10,0 mill fom 2015. Det er lagt til grunn en nettokostnad inkl. FDV på kr 500.000,- pr plass. Finanskostnader for investeringen kommer i tillegg.

5.4.3 Nye driftstiltak

1. Den midlertidige driften av avlastningsplasser ved Drivdalsheimen skal vedvare til BOAS II står ferdig. Det legges til grunn at 1,32 mill vil gi avlastningstilbud for 7-8 brukere i 20 uker.
2. Det midlertidige overbelegget på 2 plasser ved sykehjemmet skal vedvare til BOAS II står ferdig.
3. Det vises til egen utredning om ulike alternativ for ny legevaktordning. Det avsettes midler slik at Legevaktordningen i Orkdal (LiO) kan benyttes på nattvakter og i deler av helgen. Kommunestyret presiserte at det endelige vedtaket om tilslutning til LIO tas i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2012. Når endelig vurdering tas, vil sannsynligvis forholdet mellom SIO (Samhandlingsreformen i Orkdalsregionen) og LIO (legevaktsamarbeidet i Orkdalsregionen) være avklart.
4. Det legges inn midler fra 2012 av slik at Oppdal blir tilsluttet legevakttelefonen i Orkdal. Nå blir vakttelefonen betjent av Oppdal Helsesenter. Når vakttelefonen legges ned trekkes ikke bemanningsressursene til helsesenteret inn igjen til tross for at de fikk midler til økt bemanning da ordningen ble etablert.
5. Det legges inn kr 800.000,- i leiekostnader for nye lokaler til helsetjenestene hos Oppdal Distriktsmedisinske Senter, slik at kommunen bidrar til målet om størst mulig samlokalisering av helsetjenester.
6. Driftsrammen til kirkelig sektor økes med kr 150.000,- fra 2012 av.
7. Prosjektet "et levende musèum" avsluttes i 2011, og erstattes med en bevilgningsøkning på kr 150.000,-.
8. I tråd med signalene i kommuneproposisjonen om innfasing av dagaktivitetstilbud for demente, legges det inn kr 300.000,- fra 2012 av.
9. Det legges inn kr 30.000,- i midler til vedlikehold av Pilgrimsleden fra 2012 av.
10. Stillingen som hjemmekonsulent utvides fra 50% til 100% fra 2012 av.

I tillegg til de 10 tiltakene som blir finansiert over kommunens frie midler, vedtok kommunestyret to driftstiltak finansiert over kommunens infrastrukturfond:

- Kr 60.000,- til Oppdal Skateklubb i 2012 for leie av lokaler hos Oppdal Helselag.
- Kr 100.000,- i 2012 og kr 100.000,- i 2013 for deltakelse i prosjektet "Opplev Trollheimen".

6. Balanseringstiltak

I arbeidet med å få økonomiplanen i likevekt har man til rådighet flere aktuelle virkemidler:

- **Øke inntektene fra innbyggerne/brukerne.** I fremskrivingen av inntekter er det lagt til grunn at gebyrer og betalingssatser fra brukerne skal følge den generelle lønns- og prisveksten, slik at inntektene holder seg på samme realnivå som i 2011. Særskilte tiltak dreier seg om en økning ut over dette.
- **Omstillings- og effektiviseringstiltak.** Kommunen har mulighet til å frigjøre ressurser ved for eksempel å organisere tjenesteapparatet på en annen måte, ved å foreta avvikling, reduksjon eller kvalitetsjustering av tjenester, ved å utvikle eller redusere på tilskuddsordninger, eller ved å pålegge de tjenesteytende enhetene strengere effektivitetskrav. Det vises i denne sammenheng til en egen utredning om aktuelle innsparingstiltak.
- **Fondstransaksjoner.** Kommunelovens balansekrav kan tilfredsstilles ved å bruke av fondsmidler i år med knapphet på ressurser, og ved å avsette midler til fond i år med ledige midler. Slike fondstransaksjoner vil imidlertid ikke styrke eller svekke kommunens driftsmargin, og er ikke egnede virkemidler for å få langsiktig likevekt mellom inntekter og utgifter.

Tall i 1.000 kr	2012	2013	2014	2015
Balanseringsbehov	775	-1 921	105	-7 838

<i>Økte inntekter fra innbyggere/brukere:</i>					
1	Økning av eiendomsskatten	2 500	2 500	2 500	2 500
2	Økte betalingssatser for hjemmetjenester	200	200	200	200
<i>Omstillings- og effektiviseringstiltak:</i>					
3	Redusert aktivitetsnivå innen landbruks- og miljøforvaltning			500	500
4	Effektiviseringstiltak			3 004	3 004
<i>Fondstransaksjoner:</i>					
5	Avsetning til det generelle disposisjonsfondet	-3 475	- 779	-6 309	
6	Bruk av det generelle disposisjonsfondet				1 634
Sum balanseringstiltak		- 775	1 921	- 105	7 838

1. Eiendomsskatteinntektene er i kap. 3.13 fremskrevet med dagens takster og satser. Nye takster skal brukes fra 2012 av. Kommunestyret har lagt opp til at omtakseringen skal gi en inntektsøkning på 2,5 mill. Rådmannen foreslår at det holdes fast på dette opplegget.
2. Oppdal har betalingsfritak for hjemmetjenester for de med lavest inntekt, og lavere satser enn andre kommuner for de med noe under middels inntekt. Satsene oppjusteres til gjennomsnittsnivået for kommunesektoren.
3. Aktivitetsnivået innen landbruks- og miljøforvaltning reduseres med 0,5 mill fra 2014 av. Dette tilsvarer 1,0 stilling.
4. Fra 2014 av pålegges enhetene å gjennomføre effektiviseringstiltak tilsvarende 1,5% av rammene. Sykehjemmet, hjemmetjenestene samt helse og familie holdes utenom.
5. Gjenstående midler i forhold til kommunelovens balansekrav i 2012, 2013 og 2014 avsettes til det generelle disposisjonsfondet.
6. Fremskrivingen indikerer behov for å bruke det generelle disposisjonsfondet i 2015 for å tilfredsstille kommunelovens balansekrav.

Økonomiplan for 2012-2015

7. Balansert økonomiplan

7.1 Hoved- og nøkkeltall i vedtatt økonomiplan

Fremskrivning med nye tiltak - etter balansering

	Hovedtall (1.000 kr):	2011	2012	2013	2014	2015
A	Sum driftsinntekter	425 417	433 393	433 688	430 960	433 779
B	Sum driftsutgifter	-408 587	-414 979	-417 668	-413 821	-424 265
C=A+B	Brutto driftsresultat	16 830	18 414	16 020	17 139	9 514
D	Eksterne finansposter	-27 765	-30 325	-31 261	-30 782	-31 127
E	Motpost avskrivninger	25 632	26 042	26 146	26 435	26 529
F=C+D+E	Netto driftsresultat	14 627	14 131	10 905	12 792	4 915
G	herav: momskompensasjon for investeringer	12 978	8 231	5 634		
	Balanseringsstørrelser (1.000 kr):	2011	2012	2013	2014	2015
H	Ekstern lånegjeld 31.12	350 940	350 646	337 939	338 520	330 129
I	Disponibel saldo i Kapitalfondet 31.12	14 277	11 934	11 724	13 759	15 975
J	Fondskapital i Kapitalfondet 31.12	40 912	43 102	45 385	47 859	50 640
K	Fondskapital i Infrastrukturfondet 31.12	3 046	9 442	4 748	6 714	8 680
L	Fondskapital i det generelle disp.fondet 31.12		6 781	7 560	13 869	12 235
M	Ubalanse i driftsbudsjettet		0	0	0	0
N=-(1,5%-Q)*(A-G)	Avvik i forhold til 1,5% driftsmargin eksklusiv momskompensasjon for investeringer	-4 538	- 478	-1 150	6 328	-1 591
O	Investeringer	78 310	54 050	36 600	62 630	35 100
	Nøkkeltall:	2011	2012	2013	2014	2015
P=(C-G)/(A-G)	Brutto driftsmargin eks momskomp. for inv.	0,9 %	2,4 %	2,4 %	4,0 %	2,2 %
Q=(F-G)/(A-G)	Netto driftsmargin ekskl. momskomp. for inv.	0,4 %	1,4 %	1,2 %	3,0 %	1,1 %
R=D/A	Netto rente- og avdragsbelastning	6,5 %	7,0 %	7,2 %	7,1 %	7,2 %
S=O/A	Investeringer i % av driftsinntekter	18,4 %	12,5 %	8,4 %	14,5 %	8,1 %
T=H/A	Lånegjeld i % av driftsinntekter	82,5 %	80,9 %	77,9 %	78,6 %	76,1 %

Økonomiplanen er i finansiell balanse (jfr linje M), og tilfredsstillende dermed kommunelovens krav til en økonomiplan. Nøkkeltallene forteller også at man får et opplegg for driftsmargin som i gjennomsnitt ligger over måltallet på 1,5%. Linje Q indikerer en netto driftsmargin på 1,4% i 2012, 1,2% i 2013, 3,0% i 2014 og 1,1% i 2015. Investeringsnivået vil være relativt moderat, noe som legger til rette for en liten nedgang i lånegjelden. Det anslås at lånegjelden vil komme ned mot 76% av inntektene i 2015.

Opplegget innebærer videre en relativt stabil utvikling i fondsreservene i Kapitalfondet og infrastrukturfondet (linje I, J og K). Usikkerheten rundt fremskrivningene og utgiftsbehov vi ikke kan forutse i dag, tilsier at man bør være forsiktig med å tære på denne reserven.

Økonomiplan for 2012-2015

7.2 Balansert driftsbudsjett

Tall i 1.000 kr. 2011-kroneverdi.

	Regnskap	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
	Skatt på inntekt og formue	124 506	116 100	118 551	119 737	120 934	122 144
	Ordinært rammetilskudd	116 425	165 960	172 179	173 861	175 561	177 278
	Skatt på eiendom	16 021	15 330	19 350	19 350	19 350	19 350
	Konsesjonskraft og annet kraftsalg	3 959	10 501	10 550	10 550	10 550	10 550
	Konsesjonsavgift	2 579	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550
	Momskompensasjon for investeringsutgifter	11 325	12 978	8 231	5 634		
	Andre generelle statstilskudd	2 601	3 048	3 031	3 055	3 065	2 957
A	SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER	277 416	326 467	334 443	334 738	332 010	334 829
	Renteinntekter og utbytte	14 454	8 632	9 599	9 667	9 789	9 738
	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	-14 867	-12 920	-14 450	-14 464	-14 796	-14 325
	Avdrag på innlån til egne formål	-20 651	-23 477	-25 460	-26 131	-26 246	-26 787
B	FINANSIERINGSUTGIFTER NETTO	-16 740	-27 765	-30 325	-31 261	-30 782	-31 127
	Til ubundne avsetninger	-7 711	-8 225	-11 867	-11 304	-19 080	-12 950
	Til bundne avsetninger	-3 260	-3 222	-3 311	-3 349	-3 384	-3 363
	Bruk av ubundne avsetninger		490	490	490	490	2 124
	Bruk av bundne avsetninger	263					
C	AVSETNINGER NETTO AV FELLESINNTEKTER	-12 634	-10 957	-14 967	-14 687	-14 163	-21 974
D	Overføring til investeringsbudsjettet	-9 420	-12 118	-8 231	-5 634		
E	Motpost for avskrivninger	5 771	6 432	6 842	6 946	7 235	7 329
G=A+B+							
C+D+E	DISPONIBLE MIDLER	246 319	282 059	288 041	290 626	286 490	296 840

Disponeres slik. Tall i 1.000 kr. 2011-kroneverdi:

	Regnskap	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PoF	19 552	37 528	37 728	37 830	36 948	36 948
Støtte- og fellestjenester	20 830	20 059	20 059	20 059	20 059	20 059
Politisk styring og kontroll	2 785	3 233	2 883	3 233	2 883	3 233
Tilleggsbevilgninger	269	8 630	11 170	11 170	8 166	8 166
Oppdal kulturhus KF	9 309	9 607	9 607	9 607	9 607	9 607
Midlertidig skoledrift Aune	2 045	1 600				
Opplæring og bolig	18 390	19 529	19 606	19 606	19 606	19 606
Sykehjemmet	29 804	30 729	31 626	31 029	31 029	41 029
Hjemmetjenester	29 537	30 977	32 637	35 417	35 417	35 417
Aune skole	23 404	24 154	23 765	23 765	23 765	23 765
Vollan skole	6 586	6 364	6 031	6 031	6 031	6 031
Drivdalen skole	4 231	4 972	4 764	4 764	4 764	4 764
Midtbygda skole	5 963	5 323	5 114	5 114	5 114	5 114
Lønset skole	3 621	3 632	3 619	3 619	3 619	3 619
Ungdomsskolen	21 975	23 699	24 501	24 501	24 501	24 501
Kirkelig sektor	3 368	3 579	3 729	3 729	3 829	3 829
Kommunale barnehager	2 437	8 839	9 181	9 181	9 181	9 181
Kommunalteknikk	2 616	2 711	2 711	2 711	2 711	2 711
Bygg og eiendom	9 873	9 444	9 804	9 804	9 804	9 804
Helse- og familie	22 118	22 395	24 151	24 101	24 101	24 101
NAV	5 763	5 055	5 355	5 355	5 355	5 355
SUM	244 476	282 059	288 041	290 626	286 490	296 840

7.3 Budsjettrammer for 2012

Tall i 1.000 kr før kompensasjon for lønns- og prisvekst fra 2011 til 2012.

	A	B	C	D	A+B+C+D
	Ramme 2011	Konsekvens-justeringer	Nye driftstiltak	Balanserings-tiltak	Ramme 2012
PoF	37 528	20	180		37 728
Støtte- og fellestjenester	20 059				20 059
Politisk styring og kontroll	3 233	- 350			2 883
Tilleggsbevilgninger	8 630	2 540			11 170
Oppdal kulturhus KF	9 607				9 607
Midlertidig skoledrift Aune	1 600	-1 600			
Opplæring og bolig	19 529	77			19 606
Sykehjemmet	30 729		897		31 626
Hjemmetjenester	30 977	540	1 320	- 200	32 637
Aune skole	24 154	- 389			23 765
Vollan skole	6 364	- 333			6 031
Drivdalen skole	4 972	- 208			4 764
Midtbygda skole	5 323	- 209			5 114
Lønset skole	3 632	- 13			3 619
Ungdomsskolen	23 699	802			24 501
Kirkelig sektor	3 579		150		3 729
Kommunale barnehager	8 839	342			9 181
Kommunalteknikk	2 711				2 711
Bygg og eiendom	9 444	360			9 804
Helse- og familie	22 395		1 756		24 151
NAV	5 055	300			5 355
Sum	282 059	1 879	4 303	- 200	288 041